

SCHOLEN DIE VERBINDEN

Naar een beter begrip van de impact van binding en een ‘autoritatief’ schoolklimaat op spijbelen

Gil Keppens & Bram Spruyt

SCHOLEN DIE VERBINDEN

Naar een beter begrip van de impact van binding en een ‘autoritatief’ schoolklimaat op spijbelen

Gil Keppens & Bram Spruyt

Promotor: Bram Spruyt

Research paper SONO/2016.OL1.2/1

Brussel, 31 december 2016

Het Steunpunt Onderwijsonderzoek is een samenwerkingsverband van UGent, KU Leuven, VUB, UA en ArteveldeHogeschool.

Gelieve naar deze publicatie te verwijzen als volgt:

Keppens G. & Spruyt B. (2016), The school as a socialization context: Understanding the impact of school bonding and the authoritative school climate on truancy, Steunpunt Onderwijsonderzoek, Brussel.

Voor meer informatie over deze publicatie gil.keppens@vub.ac.be

Deze publicatie kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, Ministerie voor Onderwijs en Vorming.

In deze publicatie wordt de mening van de auteur weergegeven en niet die van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid is niet aansprakelijk voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de opgenomen gegevens.

© 2016 STEUNPUNT ONDERWIJSONDERZOEK

p.a. Coördinatie Steunpunt Onderwijsonderzoek
UGent - Vakgroep Onderwijskunde
Henri Dunantlaan 2, BE 9000 Gent

Deze publicatie is ook beschikbaar via www.steunpuntsono.be

Voorwoord

This study attempts to offer insight into school-based strategies to prevent truancy by investigating the relationship between an authoritative school climate and truancy. We use data from PISA (2012) with fifteen-year-old pupils (N=2279) in secondary education in Flanders, the Dutch-speaking part of Belgium, to answer three research questions: (1) Is there a relationship between authoritative school climate and truancy? (2) Is the effect between the authoritative school climate and truancy mediated by individual school bonding? (3) Does school bonding moderate the relationship between the authoritative school climate and truancy? In line with the authoritative school climate model, our results indicate that authoritative schools manage to prevent truancy, irrespective of a pupil's personal background or the school composition. In addition, this study demonstrates that (a) the influence of authoritative socialisation at least partly runs through the enhancement of school bonding and (b) the link between school bonding and truancy is stronger in authoritative schools. In the discussion we elaborate on the implications of our findings.

Beleidssamenvatting

Het ontwikkelen van strategieën ter preventie van spijbelen wordt in de literatuur vaak beschouwd als een van de belangrijkste methoden in het reduceren van het aantal vroegtijdig schoolverlaters. In dit rapport leveren we een bijdrage aan dat debat door te onderzoeken hoe verschillende types schoolklimaat verband houden met een lagere kans op spijbelen. Twee onderzoeksvragen sturen de analyse: (1) Welk type schoolklimaat gaat samen met lagere spijbelcijfers, na controle voor de instroomkenmerken van de individuele leerlingen van scholen? (2) Hoe verloopt de relatie tussen het type schoolklimaat en de individuele kans op spijbelen?

Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden maken we gebruik van PISA-data (2012) afgenomen bij 2279 vijftienjarige leerlingen uit het secundair onderwijs in Vlaanderen. De focus ligt hierbij op het voltijds en deeltijds onderwijs. Buitengewoon onderwijs wordt niet opgenomen. De analyses tonen een significant verband tussen de types schoolklimaat en spijbelen. Eén type schoolklimaat, het autoritatief schoolklimaat, blijkt in vergelijking met de andere onderzochte types verband te houden met een lagere kans op spijbelen. Autoritatieve scholen combineren een veeleisende en gedisciplineerde aanpak met een responsieve aanpak. Scholen met een autoritatieve stijl zetten zowel in op het bewerkstelligen van een vertrouwensrelatie met de leerlingen, door bijvoorbeeld het verlenen van inspraak, als het bewerkstelligen van ambitieuze leerdoelen en duidelijke regels.

Daarnaast stellen we vast dat de invloed van autoritatieve scholen op de individuele kans op spijbelen loopt via schoolbinding. Wanneer we gehechtheid, de mate waarin leerlingen zich emotioneel verbonden voelen met de school, toevoegen aan onze modellen verdwijnt de significante correlatie tussen de autoritatieve schoolstijl en spijbelen. Autoritatieve scholen slagen er, meer dan andere scholen, in om schoolbinding te genereren. Het versterken van schoolbinding vormt op zijn beurt een buffer tegen spijbelen. Ten slotte, stellen we ook een cross-level interactie-effect vast tussen autoritatieve scholen en individuele schoolbinding. De relatie tussen individuele schoolbinding en de kans op spijbelen blijkt sterker in autoritatieve scholen. Deze resultaten suggereren dat autoritatieve scholen er niet enkel in slagen schoolbinding te genereren. Ze versterken ook bufferfunctie van schoolbinding ten aanzien van spijbelen.

Onze analyses leiden naar de volgende twee aanbevelingen voor het Vlaamse onderwijsbeleid. Ten eerste, bevestigen onze bevindingen dat het versterken van schoolbinding een geschikte aanpak is om laagdrempelig spijbelen op school te voorkomen. Onze resultaten bevestigen dat maatregelen ter preventie van spijbelen best getoetst worden aan de mate waarin ze inzetten op het versterken van deze relatie. Scholen kunnen, ten tweede, schoolbinding genereren door de school in te richten als een autoritatieve school. Beleidsmaatregelen gericht op het versterken van een spijbelbeleid op school worden dus het best geëvalueerd in termen van de mate waarin ze inzetten op het versterken van (1) responsiviteit en (2) academische veeleisendheid.